No. 1900 Zaterdag 12 Juni 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een Herinnering

1913 — 24 Mei—1920.

Telegrammen van den Engelschen Kabel brachten deze week het bericht, dat de ex-Keizer WILHELM VON HOHENZOLLERN op den 24 Mei ll. het Kasteel van Amerongen, waar hij sinds November 1918 de gastvrijheid genoot van Graaf von Bentinck, met zijn nieuw ballingsoord het kasteel van Doorn verwisseld heeft.

In den vroegen morgen van dien dag reed de ex-Keizer, vergezeld van Generaal van Dorberg, terwijl in een tweede auto de Keizerin had plaats genomen met Gravin von Keller, haar vroegere hofdame, aan haar zijde naar hun nieuwe woning.

Geen enkel teeken van demonstratie, noch van goed- of afkeuring, werden vernomen.

Geen *Hoch's* weergalmden voor den eens zoo machtigen heerscher van het Duitsche Rijk.

***

Wij gaan zeven jaar terug.

Den 24 Mei 1913! Een schitterende lentedag in Postdam. Heel de keizerlijke residentie in feestdos, vlaggen wapperden, eerebogen welfden zich, galarijtuigen brachten in eindelooze stoeten hooge gasten naar het paleis. Het volk verdrong zich in de straten en rond het keizerlijke huis, om al die pracht en praal te bewonderen en toe te jubelen.

Ja, 't was groote vreugde en groot feest in den huize Hohenzollern, want de keizer huwde zijn jongste kind, zijn eenige dochter uit. Reeds sinds lang had Europa, zoo niet de geheele wereld, zich bezig gehouden met de groote vraag, wie het verbazende geluk en de ontzaggelijke eer zou te beurt vallen de jonge keizersdochter, het kostbaarste juweel, het liefste kleinood van den machtigen monarch te mogen „heimführen", in huis en hof te leiden.

Maar de keizerlijke ouders of liever de hooge vader — want de gedweeë moeder kende geen anderen wensch dan dien van haar genadigen heer en gemaal — omzichtig in zijn keuze, besliste niet te spoedig. Hij wist welk een schat het bezit van dit kind beteekende en van hoeveel waarde een geschikt huwelijk voor zijn politiek zou zijn.

Nu eindelijk was het besloten. Victoria Louize had met toestemming of volgens den wil haars vaders, hand — en naar men beweerde — ook haar hart toegezegd aan den zoon van den door Pruisen verjaagden koning van Hannover. Nooit had deze steeds ontevreden en mokkende oude heer zijn ontzetting willen erkennen; geen voorwaarden wenschte hij aan te nemen, hij weigerde botweg elke toenadering, zelfs toen deze hem de regeering over het hertogdom Brunswijk zou waarborgen.

Maar zijn verzet was nu gebroken, het voorstel was te verleidellijk; met de prinses gehuwd, zou de keizerlijke meester zijn zoon als hertog van Brunswijk erkennen. Het kostte den hertog van Cumberland veel en zwaren strijd: dat aannemen der hertogelijke kroon beteekende voor hem en zijn geslacht afstand doen ook van zijn aanspraken en ideëele rechten op de Hannoversche koningskroon, hoewel ieder deze voor goed verloren wist. Hij moest zich buigen voor den wil van den almachtige. De drang van zijn hof maar vooral van zijn zoon was te krachtig, hij kon niet langer tegenstreven, gaf zich gewonnen, wie zal zeggen met hoeveel woede én met hoe bloedend hart? Vernederd en beroofd voelde hij zich op dezen eeredag van zijn zoon, en de grimmige uitdrukking van norsch gelaat vertolkte zijn gevoelens maar al te wel.

En toch de toekomst van het jonge paar beloofde zoo glansrijk te worden, schoonzoon van keizer Wilhelm II, wie benijdde den bruidegom deze groote eer niet? Van alle vorstenzonen had hij den grooten prijs gewonnen in de liefelijke bruid.

Met groote plechtigheid was het huwelijk in de hofkapel gesloten. Geheel de wereld scheen te deelen in de jubelende vreugde van het keizerlijke gezin. De allerhoogste heer straalde van geluk en voldoening, toen hij zijn dochter naar het altaar leidde en haar hand legde in die van haar door hem uitverkoren bruidegom. De keizerin schreide, zooals alle moeders schreien, wanneer zij haar kind toevertrouwen aan anderer zorg en liefde. De hofprediker sprak voor allen woorden van verheerlijking en bewierooking aan den doorluchtigen vader van het vorstelijke bruidspaar.

Het bruidje, tenger en rank, verdween haast onder den last van haar zware statiegewaden; schuchter en bedeesd stond zij naast den stoeren Welf, voortaan haar heer en meester, dien zij in gehoorzaamheid en onderwerping zou aanhangen, zooals zij het levenslang van haar moeder had gezien. En rondom het bruidspaar schaarden zich de zes prinsen met hun vrouwen en kinderen, fier en trotsch op hun hooge afkomst, op hun plaats naast den keizerlijken troon, op hun verheven standpunt in de wereld.

't Grootste noenmaal besloot het feest. Van alle windstreken waren vorsten en vorstinnen, koningen en prinsen, zelfs een keizer verschenen, magen en vrienden van het machtige heerscherspaar. Weinigen ontbraken. Daar zetelde Engeland's koning George V met zijn flauw sprekend gelaat en onaanzienlijke gestalte en tegenover hem in verbluffende gelijkenis zijn neef, de Tsaar, keizer van alle Russen, beiden een weinig linksch- en verlegen, als voelden zij zich niet op hun plaats in de schaduw van den grootste van allen. Hij toch drukte zeer onder den last van zijn onbeperkte gastvrijheid, van zijn weergalooze minzaamheid. In plaats van den stokouden Franz Josef was zijn troonopvolger en vertegenwoordiger gekomen, aartshertog Frans Ferdinand en diens morganatische gemalin, door keizer Wilhelm met alle eerbetoon begroet als toekomstige keizerin van Oostenrijk, en achter dezen bijna alle vorsten en vorstjes van Duitschland, zich wentelend als sterren om de groote zon, het middelpunt, de licht- en warmtebrenger van heel het illustre gezelschap. Dan volgen de hoogwaardigheidsbekleeders, de ministers, de generaals, allen in eerbiedige stilte luisterend, toen de hooge gastheer hen toesprak in 'n welsprekende rede om het ongeëvenaarde geluk te prijzen van het jeugdige paar. Bruidegom vooral moest weten welke hooge eer hem geschiedde. 's Keizers lieveling, het licht van zijn oogen, de zon van zijn huis had hij hem gegeven. Geen erkenning kon te groot zijn voor deze gave. Hij dankte zijn vrienden en bondgenooten genadig voor hun aanwezigheid, voor hun deelen in zijn vreugd. Allen dronken op het welzijn der jonge echtelieden, wien het leven zooveel zonnig geluk scheen te beloven. Zelfs de schoonvader hief grijnzend het glas op en bracht het even aan de lippen, zich wellicht afvragend of de glorie van zijn zoon niet te duur was gekocht door zijn vernedering.

***

Wie tipte aan de sluiers, waarin de toekomst zich hulde? Geen profeet verscheen in de feestzaal om het lot te voorspellen van het doorluchtig gezelschap, dat hier aanzat in trots, zelfvertrouwen, in overmoed misschien, niemand zag de dood zijn knokerige vingers uitsteken naar de grootsten onder hen, niemand ontwaarde het spook der verbanning dat langs de muren streek en wenkte....

Zes jaren later!

De hoogstaande keizer van Oostenrijk? — Neergeschoten met zijn uitverkoren vrouw in de straten van Serajewo, thans ontsierd door het standbeeld van hun moordenaar.

De machtige Tsaar van alle Russen, het hoofd der Grieksch-Katholieke Kerk? — Met vrouw en kinderen geheimzinnig vermoord, men zegt — na gruwelijke mishandeling.

De keizerlijke gastheer en diens gezin! Vervallen van zijn waardigheid, onttroond en ontkroond, gevlucht over de grenzen van zijn rijk naar een Geldersche dorpje in afwachting wellicht van zijn terechtstelling. De kroonprins? Verbannen op een Zuiderzee-eilandje? Zijn broers, verscholen, onbekend, van rang en stand beroofd. Het zoo gevierde bruidspaar? — Teruggetrokken in een burgerwoning aan het Haagsche Bezuidenhout.

De anderen vorsten en vorstinnen, toen stralend in goud en diamanten? Verjaagd uit hun paleizen, de generaals ontslagen, de ministers afgezet, het leger vernietigd, het land in de diepste ellende gedompeld, millioenen gesneuveld of verminkt. De paleizen nationaal eigendom, kazernes en musea, in kantoren herschapen, de tronen ineengestort de kronen weggerold. Daar waar in volle majesteit de oberste Kriegsherr, de Allerhoogste zetelde, is nu gevestigd een zadelmaker en diens gezin.

***

Wonderbare kentering der tijden en wisseling der lotsbestemming van vorsten en volken. IJdelheid der ijdelheden. Vergankelijk bleek ook thans weer alle aardsche grootheid en roem; naast het Kapitool verhief zich de Tarpeïsche rots. In rook verdwenen alle wereldsche berekeningen en menschelijke illusiën van dien dag!

En over al die verdwenen grootheid en luister schijnt niets anders te weerklinken dan het woord door Massillon gesproken bij de lijkbaar van den grooten Lodewijk van Frankrijk: *Dieu seul est grand!* God alleen is groot!

EEN CURAÇAOSCHE INDUSTRIE.

Wie het niet weet, zou het niet vermoeden, dat achter het huizencomplex aan den Zuid-Oost hoek van het Concordiaplein van Pietermaai een industrie leeft en bloeit en een bedrijvigheid ontwikkelt, die voor menschen van het bouwvak wel een bizondere aantrekkelijkheid moet bezitten.

Daar is de *Cement-Industrie* gevestigd van de Heeren BEAUJON & NEÜMAN.

Voor een nietingewijde kan deze naam misschien tot misleiding aanleiding geven.

Het is geen cement-fabriek in dien zin, dat hier cement gefabriceerd wordt. Doch wel een *Cement-Industrie*, een fabriek waar men allerlei artikelen van cement vervaardigt.

Eigenlijk zouden wij het woord *fabriek* evenmin mogen gebruiken, omdat hieraan meestal het denkbeeld van *machinale* vervaardiging ten grondslag ligt.

Want alles wat hier gemaakt wordt, is tot nu toe *handwerk*, alhoewel er eenige machines op het terrein zijn opgesteld, die echter meer de grondstoffen verwerken en prepareeren.

De eerste opzet van den Heer NEÜMAN, spoedig daarin door zijn Socius R. J. BEAUJON geholpen en trouw ter zijde gestaan, was de fabrikatie van dakpannen, natuurlijk niet van gebakken klei gelijk de Hollandsche pannen vóór den oorlog hier ingevoerd, doch van cement.

Dat eerste denkbeeld van den Heer NEÜMAN dagteekent van het jaar 1917.

De oorlog duurde toen reeds drie jaren onafgebroken voort. De bekende Hollandsch dakpannen werden hier niet meer ingevoerd. Oude pannen, die misschien al 50 en meer jaren hadden dienst gedaan, werden overal opgekocht en maakten prijzen veel hooger dan men vroeger voor nieuwe betaalde. Het was niet te voorzien dat den eersten tijd die pannen, en zeker niet meer tegen de vroeger geldende prijzen, hier zouden geimporteerd kunnen worden.

Want alleen omdat door den oorlogstoestand de concurrentie met de gebakken fabriekspannen was uitgesloten, kon de opkomst en levensvatbaarheid van deze nieuwe industrie mogelijk worden.

In stilte en in 't verborgen zetten deze twee stoere, energieke werkers zich aan den arbeid. Theoretisch hadden zij zich door langdurige voorbereidende studies van den wetenschappelijken kant van dit vraagstuk voldoende op de hoogte gesteld. Doch nu moesten ook de eerste proeven genomen.

Het is werkelijk interessant deze vóórgeschiedenis van den opkomst van het bedrijf door den Heer NEUMAN in allen eenvoud te hooren verhalen. Men leert er de energie en vasthoudenheid en het doorzettingsvermogen dezer beide gezonde en heldere koppen, die al hun vrijen tijd daarvoor opofferden, des te meer door bewonderen. Want juist hun eigenlijke dagtaak lag elders, in anderen dienst geëmployeerd. Waar zoo dikwijks smalend wordt afgegeven op het gemis aan initiatief, op de indolentie en gemakzucht van den Curaçaoënaar, doet het goed zulke voorbeelden van durf en ondernemingsgeest naar voren en in het volle licht te plaatsen.

Doch beter dan ons aan meer onbescheidenheid schuldig te maken, is het den lezer in deze werkplaatsen rond te leiden onder de deskundige voorlichting van een der vennooten, zooals ook aan ons deze week de eer en het genoegen ten deel viel.

Alles wat hier vervaardigd wordt, is *handwerk*. Dit heeft zijn *vóór* en *tegen*. Veel valt er ten voordeele hiervan te zeggen. Het was zeker een daad van voorzichtigheid. Immers het artikel moest nog bekend worden en zich inburgeren. Men was heelemaal niet verzekerd van een geregelden afzet. Men wist niet hoelang de oorlog nog zou voortduren, en vooral niet, of de normale toestanden der markt- en vrachtprijzen van vóór den oorlog zouden wederkeeren. [illegible] hing het voortbestaan dezer nieuwe industrie ten nauwste samen. Die omstandigheden zijn den Heeren BEAUJON en NEÜMAN bijzonder gunstig geweest.

De dakpannen, die hier van het begin af en nog geregeld vervaardigd worden, vertegenwoordigen het artikel van den grootsten omzet. Tot nu toe zijn zeker reeds meer dan 200.000 stuks hiervan in deze kolonie geleverd.

Ook voor het bouwvak was dit een groote uitkomst. Zonder deze noodhulp zouden zeker tal van bouwwerken in de kolonie onmogelijk tot stand zijn gekomen. De eerste 8000 pannen werden geleverd aan den Heer Wild op St. Eustatius voor de fabrieksgebouwen der Sisal-onderneming aldaar. En sinds is het Apostolisch Vicariaat, het Departement van Openbare Werken, en tal van particulieren geregelde afnemers. Wel een bewijs ook van de algemeene tevredenheid over dit artikel. De pannen worden geleverd in twee modellen, de ouderwetsche Hollandsche pannen en het nieuwe model, zoogenaamde Fransche pannen, en beide soorten naar verkiezing in roode of blauwe kleur. De belangrijke bijkomende onkosten, het aanstrijken met kalk, zijn bij deze pannen onnoodig, omdat zij allen volkomen op en tegen elkander aansluiten, zoodat zij niet inregenen.

Pannen van gebakken klei, vooral de oude modellen, zijn meestal bij het bakken door het vuur min of meer krom getrokken, en missen daardoor het voordeel van nauwkeurige aansluiting, wat bij deze pannen in 't geheel niet voorkomt, doordat zij zeer langzaam op natuurlijke wijze drogen. Zelfs wordt dit drogingsproces nog kunstmatig tegengehouden, waardoor juist de pannen aan sterkte en deugdelijkheid winnen.

Voor den fabrikaat echter vormt het *handwerk*, in tegenstelling van het machinale fabriceeren, gevoegd ook bij dit langzame drogingsproces een zeer groot inconvenient, omdat hij daardoor altijd een buitengewoon groot aantal pannen van elke soort, zoowel in staat van droging en voorbereiding als ook kant en klaar ter aflevering moet gereed hebben; wat van zelf een groot dood en renteloos liggend kapitaal veronderstelt.

Elke pan wordt stuk voor stuk in een ijzeren vorm gemaakt. Die vorm wordt met cement volgegoten, daar-

na geplet en gladgestreken, de kop of neus van de pan op ingenieuse wijze (eigen vinding van den Heer Neüman) daarop aangebracht, daarna de pan in den vorm een paar dagen te drogen gelegd, totdat deze een voldoende graad van hardheid heeft verkregen. Hierna worden deze pannen in lange rijen naast elkaar in groote ondiepe gemetselde bakken met water gevuld acht dagen lang geplaatst, om het drogingsproces tegen te houden en zoo lang mogelijk te rekken, waardoor juist de pannen aan duurzaamheid winnen. Ook buiten het water blijven die pannen nog minstens een maand lang drogen alvorens zij worden afgeleverd. Deze pannen kosten nu 160 à 180 gl. per duizend.

Op het terrein zelf kan men zich in de vele loodsen, allen met verschillende soorten dezer pannen afgedekt, overtuigen, hoe nauwkeurig deze pannen over en aan elkander sluiten. Zelfs daken met zeer geringe helling lekken bij de zwaarste buien niet door. —

Langzamerhand hebben de Vennooten ook andere artikelen gaan vervaardigen. Vorstpannen behooren als van zelf tot een compleet goed afgewerkt dak. Deze vorst pannen kosten 0.50 per stuk.

Een artikel, dat getuigt voor den praktischen blik der ondernemers en zeker in onze kolonie wel aftrek zal vinden, zijn de cementen rioolbuizen van 4 inches (10 cM) diameter, die in lengte van 1½ voet gegoten worden en ook in T vorm en aansluitingsstukken verkrijgbaar zijn. Zelfs hebben zij het aangedurfd de moderne waterclosets met zwanenhals-uitmonding, in cement te gieten, die hoewel niet zoo sierlijk en elegant als de Amerikaansche modellen, toch even solied en heel wat goedkooper als deze laatste à fl 25. geleverd worden. —

Wij zagen zoowel die rioleerbuizen als closets op verschillende plaatsen reeds in gebruik.

Zoowel voor waterclosets als badgelegenheid met douche weet men sich hier, waar wij geen waterleiding rijk zijn, heel aardig te behelpen door middel van een watertank op zolder of een verhooging geplaatst, die geregeld volgepompt, genoeg persing geeft aan het afvloeiende water. In het begin, toen gasolin in groote gegalvaniseerde tanks van ± 200 Liter hier nog werd ingevoerd, werd van deze tanks veelvuldig voor dat doel gebruik gemaakt. Ook met houten tonnen weet men zich te behelpen. De Heer NEÜMAN heeft er nu wat beters op gevonden en vervaardigt reservoirs in gewapend beton van 20 tot 500 Liter inhoud, die niet zwaarder dan ijzeren, maar veel sierlijker en netter, niet aan roest onderhevig zijn en het water veel zuiverder en frisscher bewaren. Wij zagen zulk een reservoir van 240 Liter inhoud ter aflevering gereed staan, dat niet duurder dan fl 30 kostte. Ook van dit artikel zijn reeds verschillende exemplaren in allerlei afmetingen verkocht.

Wie het nieuwe Lawn-tennis terrein van de Curaçaosche Sport Club op Scharloo bezocht, heeft daar dit sportterrein met sierlijk massieve pilaren van meer dan 2 meter hoogte van gegoten cement kunnen bewonderen, die door den ondernemer dezer Cement Industrie daar op het terrein zelf zijn gegoten.

Niet alleen dat zij een sieraad zijn, maar vooral het soliede trekt de aandacht. Noch een pilaar van metselwerk en veel minder een van hout of ijzer kan daarmede deconcurrentie aan. — Voegen wij hier nog bij de muurplaten en kroonlijsten, tuinmeubelen, bloempotten en piedestals, dan hebben wij alles opgenoemd, waarin de Heer Neüman in den laatsten tijd met succes zijn kunstvaardigheid op dit gebied getoond heeft.

In den laatsten tijd is de Ondernemer ook begonnen met vloertegels, waarvan de allerlaatste bewerking: het polijsten der oppervlakte nog in een stadium van proefneming verkeert.

Zooals we het hier eenvoudig vertellen of liever opsommen, krijgt men veeleer den indruk alsof alles van een leien dakje gegaan is. De vele studie, de talloose proeven en mislukkingen, alvorens een goed bevredigend resultaat bereikt was, daarvan zegt ons artikel weinig of niets.

De Heeren Beaujon en Neüman begonnen hun onderneming in den tijd, dat hier een vat cement voor ongeveer 10 fl verkocht werd.

Langzamerhand is de prijs tot 14 fl gestegen. En in de allerlaatste dagen, toen op eens nagenoeg de geheele voorraad cement hier op ons eiland aanwezig aan Venezuela verkocht werd, steeg de prijs plotseling tot 16 fl. Zulke plotselinge prijsverandering van de voornaamste grondstof van deze industrie kan dikwijls bij groote leveranties volgens contract een leelijke strop worden voor den ondernemer.

Deze laatste factor maakt het meer dan voldoende verklaarbaar, waarom eenige schommeling in de prijzen der producten dezer onderneming somwijlen kan voorkomen.

Wij wenschen den Heeren B. en N. van harte toe, dat zij met deze moeilijkheden evenals tot nu toe met glans zullen te boven komen, en hopen dat ook de mannen van het bouwvak hen met hun bestellingen ijverig zullen steunen.

Curaçaosche Bank.

Ontwerp.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van den 30n. Mei 1907 (P. B. N°. 9), tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche Bank zooals sedert aangevuld en gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van den 30n. September 1919 (P. B. N°. 66), aan te vullen;

Heeft, na de verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Aan § 2 in Afdeeling 3 van artikel 1 der Verordening van den 30n. Mei 1907 (P. B. N°. 9), tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche Bank, zooals sedert aangevuld en gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van den 30n. September 1919 (P. B. N°. 66), wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende als volgt:

„De directie is bevoegd in bijzondere omstandigheden het bankbiljetten-kapitaal te verhoogen, mits voor dit hoogere bedrag volledige dekking in munt of muntmateriaal aanwezig is”

Memorie van Toelichting.

Sedert de afkondiging van de Verordening van den 30n. September 1919 (P. B. N°. 66), waarbij het bankbiljetten-kapitaal verhoogd en gebracht werd op f 1,500,000, is in werking getreden de verordening van den 6n. Februari 1920 (P. B. N°. 8), houdende bepalingen in het belang van den omloop van Nederlandsche en Koloniale munten, waarbij de bedoeling voorzat grof zilver buiten de circulatie te brengen,

Voortdurend heeft de Curaçaosche Bank dan ook zilver ingewisseld, hetgeen blijkt uit onderstaand staatje:

Kasvoorraad Curaçaosche Bank.

aan zilver op ultimo September 1919 f 38,631,75 (inclusief pasmunt);

aan zilver op ultimo April 1920 f 273,969,50 (exclusief pasmunt).

Teneinde deze taak naar behooren te kunnen blijven vervullen, dient het bankbiljetten-kapitaal elastischer te zijn, zonder dat de soliditeit maar eenigszins vermindert. Daarom wordt het wenschelijk geacht de Directie de bevoegdheid te verleenen in bijzondere gevallen het bankbiljetten-kapitaal te verhoogen, mits voor het hoogere bedrag volledige dekking in munt of muntmateriaal aanwezig is.

Het ligt in de bedoeling van deze bepaling gebruik te maken tot de ontvangst van de nieuwe munt uit Nederland.

ZE VLIEGEN.

Of ie nog niet gevlogen had?

— Neen, zei hij, dàt niet, ik blijf voorloopig nog maar liever bij mijn landmotor.

— Ik heb nooit geweten, dat jij zoo vreesachtig van aard was.

— Tut, tut, als het daarom ging...

— Wat zit er dan achter?

— Och, dat vliegen is me nog geen zier waard.

— De oorlog heeft toch aardige prestaties laten bewonderen......

—'t Zou wat! De vliegmachines komen nog steeds heel vlug naar de aarde terug. Zoolang ze geen kans zien boven te *blijven*, is er geen aardigheid aan. Zoodra de mensch durft te zeggen: zie zoo, périsse le monde, al vergaat ook de aarde, ik blijf in mijn element daar boven, ga ik ook de lucht in en zeg met de Zeeuwen: luctor et emergo, ik worstel en ontzwem dit droevig tranendal. Maar zoolang de machines toch weer telkens met hangende pootjes naar moeder Aarde's pappot moeten afzakken, is er niks aan. Ik vrees echter, dat de mensch mijn ideaal wel nooit zal bereiken.

— Wie weet, geen slimmer volk dan menschen!

— Neen, dat niet, maar reeds de bekende werktuigkundige der oudheid klaagde over het gebrek aan een standpunt buiten de aarde. En zoolang dat niet bestaat, is het kwalijk huizen bouwen. Jongverliefden bouwen wel vaak luchtkasteelen als ze een nestje op 't oog hebben, maar pleisterplaatsen voor vliegmachines zie ik boven nog niet.

Waarom trouwens zou de mensch er ook naar trachten? Hij heeft beter werk te doen dan amphibie te spelen. De mensch op aarde, de visch in 't water en de vogel in de lucht, dat klopt. Ook kan er nog mee door, dat enkele amphibieën tweeërlei element benutten, zooals de kikvorsch het land en het water, enkele insecten het water en de lucht. Maar de mensch is toch te verheven voor zulk dubbel epel. Laat hem stijgen in menschenwaarde...... En dan straks, als hij voor eeuwig boven de sferen klimt......

(*De Residentiebode*)

WENSCHELIJKHEIDSBEGROOTING

Voor het dienstjaar 1920.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is zoo spoedig mogelijk maatregelen te nemen ter verkrijging van eenige kredieten, die in de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1920 of tot een ontoldoend bedrag, of in het geheel niet zijn toegestaan;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, voorloopig vastgesteld onderstaande verordening.

Eenig artikel.

Het is wenschelijk, dat in de Wet van den 26n. Februari 1920 (Staatsblad No 90) (P. B. No 20) houdende vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1920:

1°. de volgende onderartikelen van I art. verhoogd worden met de daar achter vermelde bedragen:

a. onderartikel 17 met	f 1,200
b. onderartikel 18 met	600
c. onderartikel 67 met	3,480
d. onderartikel 136 met	10,900
e. onderartikel 137 met	202,400
f. onderartikel 140 met	42,500

2°. in artikel I de volgende nieuwe onderartikelen worden opgenomen:

a. onderartikel 59bis. Renteloze voorschotten tot ontwikkeling van de strooheodenvlechtnijverheid. (kolonie)	f 16,500
b. onderartikel 76bis. Tegemoetkoming van het jongensweeshuis op Scherpenheuvel op Curaçao in de kosten van aanschaffing van gereedschappen voor de ambachtschool	9,800
c. onderartikel 87bis. Renteloos aan de Vereeniging „Huisvlijt” op Curaçao	5,000
d. onderartikel 92bis. Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt en het zoutbedrijf (kolonie)	291,000
e. onderartikel 119bis. Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius	1,100
f. onderartikel 122bis Onderstand aan gewezen vroedvrouwen, die in behoeftige omstandigheden verkeeren	500
g. onderartikel 122ter. Vergoeding van overtochtskosten van 3 zusters-verpleegsters, à f 1,200	3,600
h. onderartikel 139bis. Verbetering van de Paardenbaai op Aruba	52,000

3°. in artikel II ook worden opgenomen de volgende onderartikelen: *76bis, 92bis, 119bis, 122bis* en *139bis.*

Memorie van toelichting.

In de Memorie van toelichting op het ontwerp tot voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1921 is medegedeeld, dat het in de bedoeling lag om, zoodra er over de benoodigde gegevens kon worden beschikt, voor 1920 eene wenschelijkheidsbegrooting en voor 1921 eene aanvullingsbegrooting in te dienen, welke nieuwe voorstellen, uitgaven zouden betreffen ten aanzien van te treffen maatregelen, meer in het bijzonder in het belang van de economische opheffing van de kolonie.

Gevolg gevende aan dit voornemen heeft ondergeteekende hierbij de eer den Koloniale Raad eene wenschelijkheidsbegrooting aan te bieden tot vaststelling van de bepaling voor 1920. De voorstellen, die bij deze wenschelijkheidsbegrooting gedaan worden, betreffen niet uitsluitend maatregelen in het belang van de ecomische opheffing der kolonie, doch ook enkele andere maatregelen die billijk en urgent worden geacht en daarom reeds voor 1920 worden voorgesteld.

Ter vermijding van tijdverlies zal ondergeteekende, wanneer de door hem thans gedane voorstellen door Uwen Raad worden goedgekeurd, Z. E. den Minister van Koloniën verzoeken om de posten, welke ook voor volgende begrootingen moeten worden geraamd, op de begrooting voor 1921 te brengen. Het zal dan niet noodig zijn hiervoor bij Uwen Raad eene aanvullingsbegrooting voor dat jaar in te dienen.

Toelichting van de voorgestelde posten.

1o. sub a. (onderartikel 17). Ten einde de goede resultaten te verzekeren, die in verband met de aanstelling van een omgaanden rechter voor de Bovenwindsche eilanden, van de hervorming van de rechtspraak verwacht worden, is het noodig gebleken een ambtenaar aan te stellen, die bevoegd verklaard is het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden waar te nemen welke ambtenaar naar zich, evenals de rechter, van het eene eiland naar het andere zal verplaatsen, waardoor een meer regelmatige behandeling van zaken is gewaarborgd. De thans op de eilanden St. Martin, St Eustatius en Saba voor de waarneming van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht bevoegd verklaarde ambtenaren zullen, zoo noodig, in die functie blijven optreden.

Voor de waarneming van de functiën op de Bovenwindsche eilanden als bovenbedoeld is de thans ontheven deurwaardercipier op St Martin benoemd, onder genot van eene toelage van f 1200, — 's jaars.

Het ambt van deurwaarder op St Martin is, zonder andere vergoeding dan de uit het ambt voortvloeiende emolumenten, opgedragen aan den kolonialen schrijver aldaar, terwijl een agent van politie 1ste klasse belast is met de functiën van cipier, onder genot van eene vergoeding van f 100,— 's jaars.

De voor 1920 voor een deurwaarder-cipier op St. Martin onder letter *c* van onderartikel 17 toegestane toelage van f 575,—zal, in verband met deze nieuwe regeling, gedeeltelijk ongebruikt blijven.

1o. *sub b.* (onderartikel 18.) Het bedrag van f 600,— bij dezen post aangevraagd is bestemd voor reis- en teerkosten van den ambtenaar bevoegd verklaard het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden waar te nemen, welke ambtenaar zich meermalen zal moeten verplaatsen.

1o. *sub c.* (onderartikel 67). Het uitgetrokken bedrag van f 3 480,— wordt aangevraagd voor:

Tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan:

den leeraar der Hervormde gemeente op Aruba.	f 200,—
8 R. K. geestelijken van den 2n. rang op Curaçao à f 200,—	1 600,—
3 R. K. geestelijken van den 2n. rang op Aruba à f 160,—	480,—
2 R. K. geestelijken van den 2n. rang op Bonaire à f 200,—	400,—
1 R. K. geestelijke van den 2n. op St. Martin	200,—
1 R. K. geestelijke van den 2n. op Saba	200,—
1 leeraar bij de Methodistengemeente op St. Martin	200,—
1 Anglikaansche geestelijke op Saba	200,—
	f 3 480,—

Evenmin als de ambulante ambtenaren kunnen de R. K. geestelijken hun dienst goed verrichten zonder hulp van een dienstpaard. De afstanden, welke door hen moeten worden afgelegd in het belang van den dienst, vooral indien hunne hulp voor ernstige zieken en stervenden wordt ingeroepen, zijn te groot om, als zij te voet moeten gaan, tijdig hun bijstand te verleenen. Tot dusverre werden de kosten van een vervoermiddel uit hunne bezoldiging bestreden. Deze bezoldiging, in vergelijking met die van andere ambtenaren, kan waarlijk niet zoo hoog worden genoemd, dat daarvan nog het *volle* onderhoud van een paard af kan, vooral niet bij den tegenwoordigen hoogen levenstandaard.

Ondergeteekende acht het dus billijk, dat hun voor die uitgave een tegemoetkoming worde gegeven.

De R. K. geestelijken, die voor deze tegemoetkoming in aanmerking komen, zijn de pastoors van Pietermaai, Sta. Rosa, Montagne, San Mateo, Sta. Maria, San Willebrordus, Barber en Westpunt op Curaçao, van de Noord, Sta. Cruz en Sabaneta op Aruba, van Kralendijk en Rincon op Bonaire, van St. Martin N. G. en van Saba. Voor de geestelijken van Aruba is slechts f 160,—'s jaars per hoofd uitgetrokken, omdat deze sinds eenige jaren reeds f 40,—'s jaars daarvoor ontvangen. Het komt ondergeteekende billijk voor ook deze geestelijken een tegemoetkoming ad f 200,— 's jaars toe te kennen.

De parochies van bovengenoemde geestelijken strekken zich als volgt uit: *Montagne* ten Oosten van de lijn getrokken over de plantage Sta. Catharina, tot aan Jantiel. *Sta. Rosa* ten westen van deze lijn tot aan Rooi Canarie en Hel. *Pietermaai* ten westen van Hel tot aan de brug Koningin Emma der Nederlanden. *San Mateo* heeft in Otrabanda het gedeelte op den berg tot aan de Westwerf en ten westen tot aan Morgenster met inbegrip van Charo, Seroe pretoe, Australie en Our Wish. Sta Maria ten westen van de lijn over Morgenster tot aan Rooi Canarie aan den Grooten Berg aan den anderen kant. *San Willibrordus* van af den Grooten Berg tot plantage Sint Jan, *Barber* ten westen van af Sint Jan tot de plantage Savonet en *Westpunt* van de laatste plantage het heele westelijke deel van het eiland.

Kralendijk op Bonaire omvat het stadsdistrict met Tera Còrra, Deen Tera, Nikiboko tot Seroe Blancoe en *Rincon* van af Seroe Blancoe tot aan Slagbaai.

De Noord op Aruba omvat van Tankie Leendert af het geheele noordwestelijk deel van 't eiland. *Sta Cruz* strekt zich uit van af den Hooiberg tot aan Balashi en *Sabaneta* van af Balachi tot Seroe Corra, over de geheele breedte van het eiland.

St. Martin omvat het geheele Nederlandsche gedeelte.

Saba het geheele eiland.

Hetgeen voor de R. K. geestelijken als motief is aangevoerd, geldt ook in dezelfde mate voor de geestelijken en leeraren bij de andere gezindten in de hierboven bedoelde ressort.

1°. *sub d.* (onderartikel 136). Voor buitengewoon onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten wegen, enz. wordt een bedrag van f. 10,900 aangevraagd voor:

St Martin:	
Buitengewone herstelling en verven van de woning van den seinwachter op Fort Amsterdam	f 500
Buitengewone herstelling en verven van het postkantoor	700
Het verven van het Raadhuis en het inrichten tot entrepôt van twee cellen gelegen achter het Raadhuis	2,400
Buitengewoon herstelling en verven van de gevangenis, de cipierswoning en den schutstal	1,600
Buitengewone herstelling en verven von den politiepost te Cul de Sac	700
St. Eustatius:	
Buitengewone herstelling aan de oude begraafplaatsen	1,000
Buitengewone herstelling en verven van de woning van den gouvernementsgeneeskundige	2,000
Saba:	
Het veranderen van het voetpad naar Marypoint in een paardenpad	2,000
	f 10,900

(*Wordt vervolgd*)

De Raadzitting van 8 Mei.

V.

Repliek van den Heer P. WINKEL, M. de V. Naar aanleiding van hetgeen mijn geachte medeleden ZEPPENFELDT en SUTHERLAND gezegd hebben en wel met betrekking tot de woorden door mij gesproken, wil ik het volgende zeggen:

Alhoewel overtuigd dat ik die heeren, ten minste het lid Sutherland, nooit zal kunnen overtuigen, dat bij mij geen bijbedoeling is geweest, toen ik sprak van verplegekosten toegekend aan verschillende inrichtingen, maar allereerst zij het mij vergund, M. de V. over het *kiesrecht* iets te zeggen.

Met genoegen heb ik uit den mond van mijn geacht medelid Zeppenfeldt vernomen, dat hij een voorstander is van het kiesrecht. Zelf heeft hij hier aanbevolen een systeem volgens hetwelk alle mannen en vrouwen bij een eventueele invoering van het kiesrecht op Curaçao deel zullen kunnen nemen.

M. de V., ook ik ben een voorstander van algemeen kiesrecht, maar ik kan niet gelooven, dat mijn geacht medelid Zeppenfeldt het werkelijk ernstig meent, dat de lieden,

die niet eens weten wat kiezen beteekent, deel mogen nemen aan het kiezen, als het kiesrecht ingevoerd mocht worden. M. de V., ik zal de eerste zijn om een algemeen kiesrecht voor te stellen, als de geschikte tijd voor de kolonie zal zijn aangebroken.

Men diene het volk eerst het noodige onderwijs te geven en het werkelijk op die hoogte te brengen, dat het ten minste begrijpt, wat het kiezen beteekent en welke belangen de heeren, die zij moeten kiezen, te behartigen hebben. Het zal toch niet de bedoeling van den heer Zeppenfeldt wezen om menschen, die noch lezen noch schrijven kunnen, analphabeten, naar de stembus te zenden.

Mijn geacht medelid Sutherland — als ik hem goed begrepen heb — gaat nog verder. Hij is te vinden voor een kiesrecht, maar dan toch zonder dat een deel der bevolking onder curateele zal worden gesteld. Ik blijf bij mijn opinie, dat hier alleen slechts een rationeel kiesstelsel zal kunnen worden ingevoerd en wel om de door mij reeds genoemde redenen. Heeft het volk eenmaal de noodige ontwikkeling, dan zal ik de eerste zijn om het naar voren te duwen.

M. de V. Het geacht medelid Zeppenfeldt beweert, dat de kolonie aan de Roomsch Katholieke Missie zeer veel dank verschuldigd is. Dat zij sedert den slaventijd notitie heeft genomen van die lieden waarvoor niemand zorgde.

M. de V., dit is zeker geen compliment voor de kolonie. Was het bestuur van dien tijd zoo onbarmhartig, dat het die menschen aan hun lot overliet? Ik kan het niet gelooven. M. de V. ik moet U zeggen, dat ik geloof, dat de bemoeiingen van al dien tijd van de Roomsch Katholieke Missie geen zegen is geweest voor onze arme bevolking. Voor haar was het veel beter geweest als de Missie haar maar aan haar lot had overgelaten. Misschien was er dan meer van haar ontwikkeling terecht gekomen.

M. de V. Mijn geacht medelid Sutherland beweert; dat ik gezegd zou hebben, dat de Gouverneur onder den invloed, van de Roomsch-Katholieke priesters staat. Dat heb ik niet gezegd. Ik heb alleen gezegd, dat men zulks hier over het algemeen denkt.

Het lid Sutherland beweert verder, dat niet gevraagd wordt of het geld, dat voor de verpleging betaald wordt, genoeg is of niet, maar alleen *aan wien* het betaald wordt. M. de V. ik herhaal, dat bij mij niet de minste bijbedoeling heeft gezeten, toen ik over de verpleegkosten sprak. Geen oogenblik heb ik gevraagd wie het geld krijgt, alleen ben ik van meening, dat f 1 per dag en per persoon te veel is. Ik ken de toestanden hier heel goed en weet dat 1 fl. te veel is.

Er werd door het lid Sutherland gevraagd, waarom particulieren geen hospitaal oprichten, indien het zoo 'n goed zaakje is. M. de V. ook ik begrijp niet, waarom van Bestuurswege geen hospitaal wordt opgericht, waarin niet alleen de armen kunnen worden opgenomen maar ook betalende zieken. Ik meen, dat het Gouvernement dan veel goedkooper dan nu zal uitkomen en bovendien zijn eigen hospitaal zal bezitten.

De Heer Zeppefeldt repliceert.

M. de V. Ik heb mij nooit voor het kiesrecht druk gemaakt en als 't komen moet zal ik de invoering niet trachten te vervroegen. Het was absoluut mijn bedoeling niet propaganda te maken voor het kiesrecht. De rede van het geachte lid Winkel gaf mij aanleiding een paar woorden over deze zaak te spreken en daarom meende ik van de gelegenheid gebruik te mogen maken om zoo collegiaal mogelijk te wijzen op de moeilijkheden en bezwaren, die daaraan verbonden zijn en op het gevaar, dat men loopt ontevredenheid te kweeken.

In eerste termijn heb ik naar aanleiding van hetgeen door het geachte lid Winkel over priesterdwang gezegd is, in het algemeen gesproken zonder evenwel namen te noemen.

Ten slotte wensch ik over het krankzinnigen gesticht ook iets te zeggen. Jaren geleden, vóór de komst van de Eerw Zusters op Curaçao werden de krankzinnigen en leprozen op het Rif behandeld, „eenvoudig als beesten", aldus heeft mij een onpartijdig niet katholiek, verteld.

De komst van de zusters noemde hij een zegen voor Curaçao,

Die goede oude man leeft nog.

De Heer Sutherland repliceert:

De Heer Winkel komt op tegen hetgeen ik zooeven heb aangevoerd, dat volgens zijn zeggen de Gouverneur onder den invloed staat der Roomsch-Katholieke priesters, daar hij dit niet heeft beweerd, maar alleen gezegd, dat men hier zulks denkt en zegt. Daar ik naar aanleiding van hetgeen de Heer W. zooeven heeft gezegd, sprak, heb ik het niet noodig geacht de woorden van den Heer W. te herhalen en als hij bedenkt. dat ik ook gezegd heb, dat het mij niet bekend, dat men hier er zulk een opinie op na houdt, had hij kunnen inzien, dat ik niet beweerd heb, dat *hij* dat zegt.

Nu de Gouverneur de verplegingskosten verhoogd heeft, wil men beweren, dat Z. Exc. onder den invloed staat van de R K. priesters en later als Z. Exc. een beslissing neemt, waarbij aan een persoon of een corporatie vergoeding wordt gegeven, zal men met evenveel recht gaan beweren, dat Z. Exc. onder den invloed staat van dien persoon of die corporatie, doch dit doet men alleen dan wanneer het de missie geldt.

Immers zeer onlangs heeft ZExc. duurtebijslag aan de ambtenaren gegeven en toen heeft de heer W. dit niet aangehaald als bewijs dat de Gouverneur onder den invloed der ambtenaren staat.

Men hoort soms beweren dat de Gouverneur onder den invloed staat van de Departements Chefs, wanneer hij hun advies overneemt en volgt. Zoo heb ik bv. hooren zeggen, dat de Gr. onder de invloed staat van de Heeren Prakken en van den Breggen, evenéens zullen later anderen aan de beurt komen, zooals bv. de Procureur-Generaal, maar nooit wordt dit als een algemeene opinie opgeworpen. Doch als de Gvr. aan een billijk verzoek van de Missie voldoet, dan is het direct mis, Daarom herhaal ik, dat het mij een genoegen doet te zien, dat de Gvr. een bewijs van onafhankelijkheid heeft gegeven door zich niet te laten weerhouden door vrees voor critiek der anti-katholieken om in deze te doen wat billijk is.

Met betrekking tot het kiesrecht heb ik uit de rede van den Heer W. den indruk gekregen, dat volgens hem het eigenlijk de katholieken zijn, die de invoering van het kiesrecht tegenwerken en daarom heb ik de polemiek van de Heeren Chumaceiro en Hamelberg aangehaald om aan te toonen, dat jaren geleden de Heer Hamelberg, een protestant, als tegenstander stond tegenover den Heer Chumaceiro, een Israeliet en dat de protestant zelfs beweerd heeft, dat het kiesrecht Curaçao tot het Kannibalisme zou voeren.

De Heer W. beweert, dat hij niemand onder curateele wil stellen. Toch beveelt hij een kiesstelsel, waardoor een gedeelte der burgers van het recht van kiezen verstoken wordt. Veroorloof mij dan om mijn meening anders te zeggen; de Heer W. wil niemand onder curateele stellen, maar hij verlangt alleen een deel der burgers minderjarig te verklaren.

De Heer Winkel wenscht, dat het Gouvernement een hospitaal zal oprichten, en daarin ook niet zieken zal opnemen.

Ik zou een stap verder willen gaan en in overweging geven, dat het Bestuur aan dat hospitaal een hotel, een restaurant, zelfs een provisie-winkel verbond.

De Heer Winkel antwoordde hierop:

M. de V. Geen ongeblik heb ik gezegd, dat het Bestuur zelf een hospitaal kan oprichten om daarin ook op te nemen niet-zieken. Het lid Sutherland heeft niet goed geluisterd naar het geen ik gezegd heb, en daarom wil ik het hier herhalen, Ik heb gezegd, dat het Bestuur in een eventueel op te richten hospitaal ook betalende zieken zal kunnen opnemen.

Verre van mij om van het Bestuur te verwachten, dat het zich met hotel of restaurant moet bezighouden.

De heer Sutherland antwoordt hierop:

De Heer Winkel oppert bezwaar tegen hetgeen ik zooeven gezegd heb omtrent het opnemen van niet-zieken in een door het Bestuur op te richten Hospitaal, daar ik niet goed geluisterd en verre van hem was van het Bestuur te verwachten, dat het zich met hotel of restaurant moet bezighouden. Ik wil aannemen, dat ik niet precies heb weergegeven hetgeen hij gezegd heeft, doch het kan zijn nut hebben ook van mijn kant te herhalen in welk verband ik die woorden gebezigd heb Men heeft zooeven beweerd, dat, waar de gevangenen en de patienten in de polikliniek niet minder dan één gld. per dag onderhouden worden er geen reden bestaat om dat bedrag voor de patienten in het hospitaal uit te geven, daar dan de missie veel zou verdienen.

Daarom heb ik gezegd, dat de Heer W. de verpleging der zieken tegen één gld. per dag zulk een goed zaakje vindt, dat hij het wenschelijk acht niet-zieken in het van Bestuurswege op te richten hospitaal op te nemen en dus het Bestuur hotel, restaurant of misschien ook een provisiewinkel te doen beheeren. Ik neem aan, dat ik den Heer W. verkeerd verstaan heb, doch dit neemt niet weg, dat ook de Heer W. een ander bron van inkomsten noodig acht dan het door het Bestuur uitgetrokken bedrag, zoodat wederom gebleken is, dat dit bedrag niet voldoende is om de kosten te dekken.

De Heer Prakken merkt op, dat het hem ongewenscht voorkomt, den persoon van den Gouverneur in het debat te betrekken. De Heeren hadden liever niet moeten zeggen, dat Gouverneur onder den invloed van den een of ander staat.

Berichten uit de Kolonie.

Protestantsche Gemeente.

Volgens een bericht in de *N. R. Ct.*, heeft de kerkeraad der Vereenigde Protestantsche gemeente te Curaçao zich tot de Koningin gewend met het verzoek, de benoeming van predikanten in West-Indië niet meer te doen geschieden door den gouverneur, doch deze op te dragen aan de commissie tot de zaken der Protestantsche kerken in Nederlandsch Oost- en West-Indië.

Kol. Weekbl.)

K. W. I. M.

De Kon. West-Indische Maildienst keert over 1919 15 pCt. uit, de Kon. Stoomboot-Maatschappij 20 pCt. In eerstgenoemd verslag lezen wij, dat een agentschap te Colon geopend is onder leiding van den heer H. E. Kiës. (*K. W.*)

Een prachtige uitvinding

op het gebied van scheepvaart is in Engeland gedaan en ; practisch getoond op de onlangs te Londen gehouden tentoonstelling van motorbooten.

Eeuwen en eeuwen heeft het zeil in den wind als middel tot voortbeweging dienst gedaan, 't Is goedkoop in 't gebruik, maar te langzaam en onzeker.

Daarnaast werd geroeid met riemen.

Toen kwam de stoommachine en men zag geen anderen weg dan die kracht te gebruiken door raderen of schroeven, waarbij in den laatsten tijd nog de veel kracht verspillende luchtschroef kwam.

Toch blijkt er een ander middel te bestaan en een zeer eenvoudig zelfs.

De geheele machinerie der nieuwe booten bestaat uit een motor — een stoommachine is ook goed — en een pomp. Deze pomp perst water door een buis, die achterin het schip onder de oppervlakte uitkomt. En deze straal water stuwt de boot vooruit. Twee stralen zijn beter, daar dan ook het roer kan vervallen en wordt gestuurd door een paar kranen, die de hoeveelheid uitgeworpen water links of rechts verminderen.

Nog voordeeliger kan de nieuwe machine werken, wanneer het water, dat achter wordt uitgeperst, vooraan wordt ingezogen.

Er is aan deze booten geen enkel uitstekend gedeelte, wat ook een voordeel kan heeten en er is geen enkele reden, waarom het stelsel ook niet op groote schepen zou kunnen worden toegepast.

IJzererts in Suriname.

Aan een mededeeling van het Bestuur der *Guyana Goud Placer Mij* in Suriname aan de pers, wordt het volgende ontleend.

Volgens bericht van den directeur der Maatschappij is hem „geen enkele plaats" in de geheele kolonie Suriname bekend, waar zulk een ontzaglijke hoeveelheid ijzererts op één plek wordt aangetroffen als in den Donderbariberg; de hoeveelheid gemakkelijk te ontginnen erts van dien berg wordt door hem op vijftig millioen ton geschat, terwijl bij exploitatie vermoedelijk zal blijken, dat de geheele hoeveelheid vele malen grooter dan 50 millioen ton zal zijn. Een in het Engelsch opgesteld rapport, dat door den directeur — den heer Von Balluseck — op verzoek van eenige Amerikanen werd opgemaakt, zal voor aandeelhouders verkrijgbaar worden gesteld.

Eene groote hoeveelheid monsters van dit erts werd in Nederland ontvangen en de laatst genomen analyse van een dier monsters wees uit, dat dit erts 62.26% zuiver ijzer bevat.

Het licht in het voornemen, dat de ingenieurs behalve een onderzoek naar ijzererts ook nog een onderzoek naar andere ertsen, in het bijzonder naar nikkel, chroom, wolfram, molybdeen en vanadium zullen instellen.

Het onderzoek naar andere ijzererts afzettingen in de nabijheid van den Mijnberg — dat is de berg waarop de établissementen der *Guyana Goud Placer Maatschappij* zijn gelegen — is ook ter hand genomen.

Antje — Anita.

De Duitsche brik *Antje* die in Augustus 1914 geladen met dividivi binnen onze haven de wijk nam en gedurende al den tijd van den oorlog hier in het Schottegat geankerd lag, en in de eerste dagen van dit jaar door de eigenaars verkocht werd, is dezer dagen na geheel en al hersteld en opnieuw opgetuigd te zijn onder den nieuwen naam van *Anita* uit onze haven vertrokken. Het SS. Carisco sleepte Anita naar New Port om daar aan de St. Barbaramijnen een lading phosphaat in te nemen voor Engeland.

Gisteren heeft de *Anita* haar reis naar Engeland aanvaard.

Voetbal-match.

Bij den voetbal-wedstrijd op *Mundo Nobo* ll. Zondag namiddag tusschen *High Flyer* en *Juliana* was het eind resultaat 0 — 0.

Zondag a. s. zal om 5 uur op „Mundo nobo" match gespeeld worden tusschen Juliana I en Sarto I.

Santo Domingo.

De vorige week zijn opnieuw 60 werklieden, waaronder 20 Engelschen van hier per goulet *Isabel* voor de Barahona Company naar Santo Domingo vertrokken.

Officieele berichten.

Aan den adjunct commies ten kantore van den openbaren gezondheidsdienst alhier J. P. E. Gorsira is om gewichtige redenen een maand verlof verleend, en de tweede beambte ten kantore van den Kolonialen Ontvanger Mej. E. M. de Witt-Everts is overgeplaatst naar het kantoor van den openbaren gezondheidsdienst.

Aan den agent van politie 2de klasse alhier A. H. Ogier is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De tweede beambte ter Administratie van financien C. E. Rincon is overgeplaatst naar de Gouvernements-Secretarie.

Wegens het voorkomen van gevallen van pokken te Rio Hacha is die plaats besmet verklaard.

Placido Tromp is aangesteld tot tijdelijken bode van den Gezaghebber van Aruba.

Aan den eersten klerk ter Inspectie ber belastingen alhier J. M. S. van Eps is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Ismael Kelly op Aruba is benoemd tot tijdelijken agent van politie 2de klasse.

Aan Mej. H. E. F. Stel, onderwijzeres 3e klasse bij het openbaar onderwijs in deze kolonie, thans met verlof te Hoboken NY. is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den heer P. A. Willems is op zijn verzoek wegens vertrek uit de kolonie eervol ontslag verleend als lid der Examencommissie voor 1920 en als zoodanig is benoemd de heer F. Janssen.

Nieuwe Naamlooze Vennootschap.

Blijkens door ons deze week ontvangen kennisgeving is alhier door de Heeren Arthur von Seckendorff en Arnold de Haseth resp. als Voorzitter en Onder-Voorzitter, met ingang van 1 Juni ll opgericht een naamlooze Vennootschap genaamd:

Handel-Maatschappij voor West-Indië en Zuid-Amerika met een Kapitaal van 1 miljoen gulden. Deze Vennootschap heeft ten doel : het drijven van handel in het algemeen en het ontwikkelen van commercieele en industrieele faciliteiten in West-Indië en Zuid-Amerika.

Wij wenschen de nieuwe onderneming veel succès toe.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de April-afl.: De geschiedenis van den koninklijken slaaf, door Alphra Behn (slot).— Sanitaire beschouwingen, in verband met immigratie van werkkrachten in Suriname, door Dr. R. Römer (slot). — Een Surinaamsch gouverneur uit de 18e eeuw (n. l. (Mr. J. J. Mauricius), door S. Kalff (slot). — Twijnen en spinnen, door Joh. F. Snelleman (naar aanleiding van : O. Frödin und E. Nordenskiöld, Ueber Zwirnen und Spinnen bei den Indianern Südamerikas Göteborg, 1918). — Rockefeller's bestrijding van de mijnwormziekte in Suriname, door H. Bn. van Asbeck. — Wetgeving. — Uit de pers. — Bibliographie.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Mei 1920 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mei.	71	16,436	15,322	49	327,533	201,956
Vorige maand	380	75,582	69,023	177	1,071,957	661,310
Totaal.	451	92,018	84,345	226	1,399,490	863,266

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

VERGELIJKENDE STAAT

van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

TIJDVAK.	STOOMSCHEPEN.		ZEILSCHEPEN.	
	Aantal	Netto inhoud in M³.	Aantal.	Netto inhoud in M³.
Mei 1920	49	201.956	71	15.322
,, 1919	31	99.165	134	19.352
Januari t|m Mei 1920	226	863.266	451	84.345
Januari t|m ,, 1919	142	486.084	566	77.045

Zeilvaart.

Gedurende de maand April 1920.

Binnengekomen VAN		*Uitgezeild* NAAR	
Aruba	11	Aruba	15
Bonaire	33	Barahona	2
Boven. weilanden	2	Barbados	2
Cuba	2	Bonaire	32
Guanta	1	BovenwEllanden	1
La Guaira	1	Colombia	1
La Vela de Coro	6	Cumana	1
Maracaibo	12	La Guaire	2
Pto Cabello	1	La Vela de Coro	4
Pto Rco	1	Maracaibo	4
Golfport	1	Pto Cabello	2
		Pto Rico	2
		Santo Domingo	1
totaal	71	totaal	79

Buitenland.

De Priesters in Ierland.

De Londensche correspondent van de *Matin* vertelt de volgende gebeurtenis als een aanwijzing, zooals hij zegt, van de geestesgesteldheid van het Iersche volk, en wij mogen er dadelijk bijvoegen, van een zeer gelukkige geestesgesteldheid.

Te Londonderry, vertelt hij, verwachtte men op een de laatste dagen van April, dat er evenals de vorige avonden weer onlusten zouden plaats hebben. Om tien uur des avonds vulde een opgewonden menigte de straten. Er was echter nergens een politiehelm of een militaire uniform te zien.

Plotseling verschenen twee Katholieke priesters, die niets anders bij zich hadden dan hun paraplui. Zij liepen de verschillende straten af en gaven overal opdracht, dat de menschen zich naar huis zouden begeven.

Het was, zegt de correspondent, veel gewaagd, rekening gehouden met de oproerige stemming, maar de orde was spoedig hersteld.

In Ierland is men nooit ongehoorzaam aan den priester. Om middernacht waren de straten geheel verlaten; de stad sliep vreedzaam.

De correspondent voegt er nog aan toe, dat het een afspraak was tusschen de autoriteiten en de twee priesters, om de politie-agenten en troepen niet uit te sturen. Aan de twee priesters was de taak opgelegd, om de orde te herstellen. En zij deden wat gewapende militairen zeker niet hadden kunnen doen.

Hier op Curaçao zouden sommigen dat misschien *priesterdwang* noemen.

Heldhaftige Nonnetjes.

Naar uit New-York aan de Engelsche bladen wordt gemeld, heeft te Wilkesbarre (Pennsylvanië) in een zusterklooster een hevige brand gewoed, die geheel het convent vernielde en het leven van een zestigtal zusters bedreigde. De moeder-overste is bij den brand omgekomen. Het Allerheiligste werd door twee zusters gered, die door de vlammen heen het tabernakel wisten te bereiken. Honderden toeschouwers baden onderwijl in de straten voor het behoud der zusters. Daar het vuur ook de St. Pauluskerk bedreigde, bracht Pater Parlin, in vol priesterlijk ornaat, het Allerheiligste in veiligheid, terwijl de menigte in de straten lag neergeknield.

Onze Lieve Heer en Védrines.

Védrines, de beroemde vlieger, die in den oorlog als een der dapperste luchtmannen gold, had zich ook voor den oorlog door het volbrengen van bijzondere vluchten een grooten naam verworven. Toch is, na het sneuvelen van den held, zijn gezin in kommervolle omstandigheden achtergebleven en er heeft zich te Parijs een commissie gevormd om geld voor zijn nabestaanden in te zamelen. Een Parijsch blad herinnert aan een aardig woord van Védrines. Het was in 1912 toen Védrines kort te voren den Wedvlucht Parijs-Madrid gewonnen had. Hij vertelde zijn indrukken aan een paar kennissen en zeide o.m.: „Toen ik boven de Pyreneeën kwam, brak er een storm los en ik dacht, dat het heelemaal mis zou loopen. Toch heb ik zooveel mogelijk van het berglandschap trachten te zien en het was de moeite waard, hoor! Ja, zoolang de wereld bestaat hebben alleen Onze Lieve Heer en ik dat maar gezien!"

Een vuurpijl naar de maan?

Prof. H. Goddard heeft, tenminste volgens de Amerikaansche bladen, een vuurpijl geconstrueerd, in staat de aantrekkingskracht der aarde te overwinnen en zelfs de maan te bereiken.

Door verbetering van het mondstuk en de gewichtsverhoudingen der afschietmachine is prof. Goddard in staat geweest het nuttig effect der explosie van 2 tot 64 pCt. op te voeren, waardoor de aanvangssnelheid van den pijl 30 Eng. mijl in zes en een halve minuut wordt.

Op het oogenblik van het neerkomen op de maan zal een hoeveelheid vlampoeder, aan den pijl verbonden, het bewijs leveren dat het grootsche doel bereikt is. Wanneer men er althans in slaagt, het signaal door sterke teleskopen waar te nemen.

Inmiddels zal de nieuwe vuurpijl zeker groote diensten bewijzen aan de meteorologie, en wel bij het waarnemen der electrische en chemische verschijnselen in tot heden onbereikbare luchtlagen.

Het Smithsonian Instituut verstrekt de financiëele middelen.

Mars en de aarde.

Op Vrijdag 23 April stond Mars dichter bij de aarde dan sinds 9 jaar het geval is geweest. Op dien dag zou prof. Todd, oud-directeur van de astronomische afdeeling van de Universiteit te Amherst (Amerika) zijn plan volvoeren, om in verbinding met de planeet te geraken. In een speciaal vervaardigden ballon, bestuurd door den bekenden Stevens, zou hij vergezeld door kolonel West, den commandant van fort Omaha, in dit fort in Nebrasca opstijgen tot een hoogte van 50.000 voet. De voorbereidingen voor dit plan hebben 5 jaar in beslag genomen. Men zou den ballon als tusschenstation gebruiken voor draadlooze seinen, welk van de aarde worden uitgezonden. Men neemt aan, dat op de hoogte, welke de ballon vermoedelijk zal bereiken, geen atmosferische invloeden zullen bestaan en dat de doorgezonden impulsen hun weg door de aether zullen volgen tot ze Mars bereiken of een andere planeet die toevallig binnen bereik is. Met speciaal vervaardigde instrumenten zal prof. Todd luisteren naar mogelijke passeerende seinen en deze zullen worden vastgelegd op een uiterst gevoelige plaat, welke op den vasten grond zal worden ontwikkeld, waarbij het geluid zoo zal versterkt worden, dat het gehoord kan worden. Prof. Todd neemt aan, dat indien, zooals Marconi en anderen gelooven, de bewoners van Mars trachten met ons in verbinding te komen, ze voldoende kennis bezitten, om een ernstige poging daartoe te doen, als de twee planeten zoo dicht bij elkaar staan.

Prijsstijging van .... Overalls.

Zaterdag 24 April heeft in de straten New-York de groote betooging tegen de dure kleeding plaats gehad, waaraan door ongeveer tienduizend mannen en vrouwen, gekleed in „overall's" is deelgenomen.

De winkeliers van de vermaarde Fith Avenue hadden van het stadsbestuur weten gedaan te krijgen, dat den deelnemers aan den optocht werd verboden langs de millionairs avenue, dus langs Central Park te trekken.

In den optocht liepen mee: predikanten, rechters, professoren, geneesheeren, tooneelspelers, onderwijzers, politiebeambten, handelslieden, kantoorbedienden, vrouwen en kinderen.

De groote attractie werd echter gevormd door het circus-element, olifanten. kameelen, geiten in overalls gekleed.

Het wordt reeds „fashonable" om „shabby" gekleed te gaan en menschen die vroeger zuchtten onder hooge rekeningen van den waschbaas, wasschen hun linnengoed, dat toch door de overall wordt bedekt, nu zelf.

Eenig resultaat wordt reeds bereikt, immers enkele kleedingmagazijnen etaleeren reeds dames- en heerenkleeren tegen sterk verminderde prijzen Maar de speculatiegeest liet zich ook in dezen reeds gelden, immers, overalls, die vroeger f 4.80 kosten, kosten nu f 12. En als er nog meer vraag naar komt, zullen ze allicht nog duurder worden volgens den onkatholieken regel, dat de prijs van een artikel is, wat men er voor krijgen kan.

Kleine mannekes en groot speelgoed.

Den Fransche luitenant Delamare, heeft een kanon vervaardigd, dat een tweemaal langeren afstand zal bestrijken dan de kanonnen, die Parijs hebben beschoten.

Het Belgische ministerie van oorlog heeft zich, evenals het Engelsche, voor de uitvinding geïnterresseerd, en een kanon besteld.

De „Schelde" merkt naar aanleiding daarvan ironisch op: Het is hetzelfde, waar wij het opstellen, we schieten haast altijd ver buiten onze grenzen...... en de buren zouden het wel eens kwalijk kunnen nemen, dat zulke kleine mannekens zoo'n groot speelgoed hebben, waar zij in hun eigen land niet mee uit de voeten kunnen.

't Is een gevaarlijk ding; van uit Antwerpen beschieten we Aken en Dusseldorf; van uit Komen raken we bijna Parijs, en Holland schieten we plat van uit den polder......

We worden een geweldig groote mogendheid...... Maar nog eens...... we vreezen dat het nieuwe kanon te groot zal wezen voor onze behoeften.

Laten we ons geld aan wat nuttigers besteeden. Zou dat niet beter zijn?

